

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

महाराष्ट्र शासन अधिसूचना क्रमांक २००७/(३२२/०७) विशी-५ महाराष्ट्र अधिनियम १९९४ (१९९४ चा महा. ३५) च्या कलम ३ च्या पोटकलम (२) अन्वये दिनांक २७ सप्टेंबर २०११ रोजी स्थापीत व महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (सन २०१७ चा महाराष्ट्र विद्यापीठ अधिनियम क्रमांक ६) द्वारा संचालित राज्य विद्यापीठ)

(महाविद्यालय व विद्यापीठ विकास विभाग)

एम.आ.डी.सी. रोड, कॉम्प्लेक्स, गडचिरोली -४४२६०५

E-Mail : college.section@unigug.ac.in

जा.क्र./गो.वि./म.वि.वि.वि./ ५२९/२०२४

दि. १०/०३/२०२४

परिपत्रक

विषय:- जागतिक जल दिन (२२ मार्च) उपक्रम महाविद्यालय स्तरावर साजरा करणेबाबत

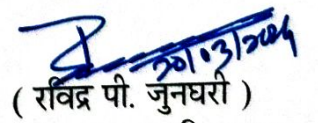
संदर्भ:- मा. शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे पत्र क्रमांक-उशिसं/युनिसेफ/ २०२४/१७२९ दि. १४ मार्च, २०२४ प्राप्त दि. १५/०३/२०२४

गोंडवाना विद्यापीठाशी संलग्नित सर्व महाविद्यालयातील प्राचार्यांना कळविण्यात येते की, महाराष्ट्र शासन राज्यातील १३ जिल्ह्यांतील उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या अधिनस्त महाविद्यालयांमध्ये "युवकांच्या (youth students) मार्फत नैसर्गिक संसाधनांचे सरक्षण व पाण्याची बचत" हे अभियान राबविले जात आहे. राज्यातील सर्व जिल्ह्यातील महाविद्यालयांत ऑनलाईन सेल्फ पेस्ट (स्वयंगती) कोर्सची (<https://www.mahayouthnet.in/>) अंमलबाजणी सुरु आहे. निवडक १३ जिल्ह्यांमध्ये नैसर्गिक संसाधने व पाण्याची बचत या अभियानांतर्गत सर्व महाविद्यालयात ग्रीन क्लब स्थापन करून विविध उपक्रम राबविले जात आहेत. पाणी बचतीच्या उपाययोजनांसाठी ग्रीन क्लबच्या माध्यमातून सात सहज करण्याजोग्या कृतीयोजना राबविणे अपेक्षित आहे. यामध्ये गळक्या नळांची दुरुस्ती, शॉवर ऐवजी बादलीने पाणी वापरणे, दात घासताना किंवा दाढी करताना पाणी वाया जाणार नाही याची काळजी घेणे, ग्रामीण भागात शोष खड्डे व पाझर खड्डे बनविण्यास प्रवृत्त करणे इत्यादी उपक्रम संबंधीत महाविद्यालयातील ग्रीन क्लबने करणे अपेक्षित आहे. या अनुषंगाने राज्यातील सर्व महाविद्यालयात जागतिक जल दिन साजरा करण्याचे सुचित केलेले आहे.

करीता संदर्भीय पत्राचे अवलोकन करून त्यानुसार प्राचार्यांनी जागतिक जल दिनानिमित्त वरील उपक्रम राबविण्याबाबत महाविद्यालयीन स्तरावर कार्यवाही घ्यावी. सदर उपक्रम राबवून त्याबाबतचा सचित्र अहवाल <https://tinyurl.com/YEWS-Green-Club-Action> या लिंकद्वारे ग्रीन क्लबच्या आक्टिविटी रिपोर्ट दि. २७/०३/२०२४ रोजी पर्यंत सादर करावा.

सहपत्र:- संदर्भीय पत्र संलग्नित.

मा. प्र-कुलगुरु यांच्या मान्यतेने,

(रविद्र पी. जुनघरी)

सहाय्यक कुलसचिव (प्र.)

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

प्रति,

मा. प्राचार्य,
सर्व संलग्नित महाविद्यालये,
गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

प्रतिलिपी -

१. मा. कुलगुरु महोदय यांचे स्विय सहाय्यक, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली.
२. मा. प्र-कुलगुरु महोदय यांचे कार्यालय, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली.
३. मा. कुलसचिव महोदय यांचे कार्यालय, गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली.

महाराष्ट्र शासन

उच्च शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य,

४१२ ई, बहिरट पाटील चौक, मॉडेल कॉलनी, शिवाजीनगर पुणे-४११ ०१६

Web : www.dhepune.gov.in

E-mail: director.dhepune@nic.in

फोन नं. ०२०/२६१२२११९

क्रमांक-उशिसं/युनिसेफ/२०२४/

१७२९

दि. 4 MAR 2024

ईमेलद्वारे

प्रति,

सर्व विभागीय सहसंचालक (उच्च शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य
कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे, महाराष्ट्र राज्य

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

महाविद्यालय व विद्यापीठ विकास विभाग

आवक क्र. 3691 दिनांक 16.3.24

जावक क्र. 5/4 दिनांक 18.3.24

विषय: जागतिक जल दिन (२२ मार्च) उपक्रम महाविद्यालय स्तरावर साजरा करणेबाबत सुधारित परिपत्रक आणि मुदतवाद
संदर्भ: संचालनालयचे पत्र क्रमांक संकीर्ण २०२२/ प्र.क्र.१२९/विशी-५ दिनांक १३/०१/२०२३
महाराष्ट्र शासन, शिक्षण संचालनालय (उच्च शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे-०१ यांचे पत्र क्र. उशिसं/युनिसेफ २०२३/७३२४ दि. २०.०६.२०२३
महाराष्ट्र शासन, शिक्षण C (उच्च शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे-०१ यांचे पत्र क्र. उशिसं/२०२३/७३१५ दि. २०.०६.२०२३
मा. मंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग आणि मा. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग यांच्या जागतिक जलदिन साजरा करण्याबाबतच्या दिनांक ३१ जानेवारी २०२४ रोजीच्या सूचना.
शिक्षण संचालनालय (उच्च शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१६ यांचे जागतिक जल दिन (२२ मार्च) उपक्रम महाविद्यालय स्तरावर साजरा करणेबाबत पत्र क्र. उशिसं/UNICEF/मवि-१/२०२४/९७७ दि. १२.०२.२०२४

महोदय,

संदर्भाय विषयानुसार, महाराष्ट्र शासन राज्यातील १३ जिल्ह्यांतील उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या अधिनस्त महाविद्यालयांमध्ये 'युवकांच्या(youth students) मार्फत नैसर्गिक संसाधनांचे संरक्षण व पाण्याची बचत' हे अभियान राबविले जात आहे. संदर्भ क्रमांक २ आणि ३ नुसार राज्यातील सर्व जिल्ह्यांतील महाविद्यालयांत ऑनलाईन सेल्फ पेस्ट (स्वयंगती) कोर्सची (<https://www.mahayouthnet.in/>) अंमलबजावणी सुरु आहे. त्याचप्रमाणे, संदर्भ क्रमांक १ नुसार निवडक तेरा (१३) जिल्ह्यांमध्ये नैसर्गिक संसाधने व पाण्याची बचत या अभियानांतर्गत सर्व महाविद्यालयांत ग्रीन क्लब स्थापन करवून विविध उपक्रम राबविले जात आहेत. पाणीबचतीच्या उपाययोजनांसाठी ग्रीन क्लब च्या माध्यमातून सात सहज करण्याजोग्या कृतीयोजना राबविणे अपेक्षित आहे. यामध्ये गळक्या नळांची दुरुस्ती, शॉवर एवजी बादलीने पाणी वापरणे, दात घासताना किंवा दाढी करताना पाणी वाया जाणार नाही याची काळजी घेणे, ग्रामीण भागात शोष खड्डे व पाझर खड्डे बनविण्यास प्रवृत्त करणे इत्यादी उपक्रम संबंधित महाविद्यालयातील ग्रीन क्लबने करणे अपेक्षित आहे.

या अनुषंगाने राज्यातील सर्व महाविद्यालयांत जागतिक जल दिन साजरा करण्याचे सूचित करण्यात येत आहे. जागतिक जलदिनाच्या निमित्त उपक्रमांची यशस्वी उपक्रम राबविल्याबाबत प्रोत्साहनपर पुरस्कार संदर्भातील निर्गमित करण्यात आलेल्या परिपत्रकातील ग्रीन क्लब यांना प्रोत्साहनपर पुरस्कार देण्यासंदर्भात आयोजित स्पर्धेत खालील प्रमाणे काही बदल करण्यात येत आहेत

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली
राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग
आवक/जावक क्र. 138 दि. 18/3/24

ग्रीन क्लबने खालील प्रमाणे उपक्रम राबवावे. यासाठीच्या मार्गदर्शक सूचना व पुरस्कारासाठी निवडीचे सुधारित निकष खालील प्रमाणे देण्यात आहेत.

<p>रिल/शॉर्टव्हिडीओ</p>	<p>जागतिक जल दिन आणि पाणी बचतीच्या व्यक्तिगत सवयीमध्ये बदल या विषयावर संबंधित महाविद्यालयातील ग्रीन क्लबच्या माध्यमातून एक रिल/शॉर्ट व्हिडीओ बनवणे.</p> <p>१. मराठी, हिंदी व इंग्रजी इत्यादी भाषेचा वापर करता येईल.</p> <p>२ वेळ मर्यादा:- रिल/शॉर्ट व्हिडीओ दोन(२)मिनिट पेक्षा जास्त वेळाचा नसावा.</p> <p>३ ग्रीन क्लब फॅकल्टी कोऑर्डिनेटर यांनी ऑनलाईन गूगल फॉर्मच्या माध्यमातून आपल्या ग्रीन क्लबमधून एक रिल/शॉर्टव्हिडीओ पाठवावे. लिंक:- http://tinyurl.com/WWD-YEWS-Reels</p> 	<p>१. ग्रीन क्लब फॅकल्टीकोऑर्डिनेटर यांच्या मार्फतप्राप्त रिल/शॉर्ट व्हिडीओ मूल्यांकन: जिल्हा नोडलअधिकारी व संबंधित डिट्रिकटरिसर्च हे प्राप्त रिल/शॉर्टव्हिडीओ पैकी निवड करून उत्कृष्ट तीन (३) रिल/शॉर्टव्हिडीओ राज्यस्तरीय निवडीस पाठवतील.</p> <p>२. अभियानाशी संबंधित जिल्हा नोडल अधिकारी वसंबंधित डिट्रिकट रिसर्च यांनी निवड करून पाठवलेल्या रिल/शॉर्ट व्हिडीओ मूल्यांकन राज्यस्तरावरील टीम मार्फत केले जाईल. जिल्हास्तरावर ३ तर राज्यस्तरावर ५ उत्कृष्ट रीलना पुरस्कार दिले जातील.</p>
<p>पाणी बचतीवर पोस्टर तयार करणे</p>	<p>जागतिक जल दिन आणि पाणी बचतीच्या व्यक्तिगत सवयीमध्ये बदल या विषयावर पोस्टर बनवणे. पोस्टर हस्तनिर्मित असावेत (डिजिटल पोस्टर स्वीकारले जाणार नाहीत)</p> <p>१. पोस्टरचा आकार A3 असावा</p> <p>२. मराठी, हिंदी व इंग्रजी इत्यादी भाषेचा वापर करता येईल (पोस्टरमध्ये जास्तीत जास्त चित्रांचा वापर असावा, मजकूर कमीतकमी असावा.)</p> <p>३. ग्रीन क्लब मधील सदस्य यांना सहभाग घेता येईल.</p> <p>४. ग्रीन क्लब फॅकल्टी कोऑर्डिनेटर यांनी आपल्या महाविद्यालयात पोस्टर प्रदर्शन स्पर्धेचे आयोजन करावे.</p> <p>५. ग्रीन क्लब फॅकल्टी कोऑर्डिनेटर यांनी ऑनलाईन गूगल फॉर्मच्या माध्यमातून पोस्टरपाठवावे. लिंक: http://tinyurl.com/WWD-YEWS-Posters</p> 	<p>ग्रीन क्लब फॅकल्टीकोऑर्डिनेटर यांनी आपल्यामहाविद्यालयात पोस्टर प्रदर्शनस्पर्धेचे आयोजन करूनपोस्टरचे मूल्यांकन करावे व त्यातील उत्कृष्ट तीन (३)पोस्टरची निवड करून जिल्हास्तरीय निवडीस पाठवावी.</p> <p>२. ग्रीन क्लब फॅकल्टीकोऑर्डिनेटर यांच्या मार्फतप्राप्त पोस्टरचे मूल्यांकनजिल्हा नोडल अधिकारी वसंबंधित डिट्रिकट रिसर्च करतील व निवड करून उत्कृष्ट तीन (३) पोस्टर राज्यस्तरीय निवडीस पाठवतील</p> <p>३. अभियानाशी संबंधित जिल्हा नोडल अधिकारी वसंबंधित डिट्रिकट रिसर्च यांनी निवड करून पाठवलेल्या पोस्टरचे मूल्यांकन राज्यस्तरावरील टीम मार्फत केले जाईल.</p> <p>जिल्हास्तरावर ३ तर राज्यस्तरावर ५ उत्कृष्ट पोस्टरना पुरस्कार दिले जातील.</p>
<p>दात घासताना किंवा दाढी करताना पाणी वाया जाणार नाही याची काळजी घेणे, ग्रामीण भागात शोष</p>	<p>युवकांच्या (youth students) मार्फत नैसर्गिक संसाधनांचे संरक्षण व पाण्याची बचत' अभियानात पाणी बचतीच्या सात सहज करण्याजोग्या उपाययोजना बाबत वेळोवेळी प्रशिक्षण व संवाद साहित्य(https://tinyurl.com/YEWS-Resource-Material) पुरविण्यात आले प्रमाणे खालील</p>	<p>प्रात्यक्षिक मध्ये सामील सामील झालेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या विद्यार्थ्यांनी आपले समुदाय, सोसायटी, कॉलोनी, गाव, इथे केलेली प्रात्यक्षिके</p>

<p>खड्डे व पाझर खड्डे बनविण्यास प्रवृत्त करणे बाबत प्रात्यक्षिक</p>	<p>कृती करता येऊ शकते पाणी बचतीच्या सातही उपाययोजना बाबत चर्चा घडवून आणावी चर्चेअंती प्रात्यक्षिक करणेबाबत कृती आराखडा तयार करण्यात यावा प्रत्येक उपाययोजना बाबत प्रात्यक्षिक करण्यात यावे. उपक्रमातील काही उपाययोजना बाबत प्रात्यक्षिक करण्यात साधनांची व संसाधन व्यक्तींची आवश्यकता असल्यास स्थानीक संसाधनांचा वापर करावा वरील प्रात्यक्षिके आवश्यक ती काळजी घेऊन समुदायामध्ये प्रात्यक्षिके करणे</p>	
<p>श्रीन क्लब अंतर्गत पाणी बचतीच्या अनुषंगाने राबवण्यात आलेल्या विविध स्पर्धा व कार्यक्रम.</p>		
<p>गळक्या नळांचीदुरुस्ती करणे</p>	<p>कृतीद्वारे 'युवकांच्या (youth students) मार्फत नैसर्गिक संसाधनांचे संरक्षण व पाण्याचीबचत' अभियानातील पाणी बचतीची नोंदघेण्यासोबतच महाविद्यालयातील 'पाणी पुरवठासाधनांची (पाण्याच्या टाक्या, नळ, पाईपलाईन, इत्यादी) सुनिश्चितता' करवून यावर्षीच्याजागतिक जल दिन संकल्पनेला साध्य करण्यासमदत होईल. यासाठी संबंधित महाविद्यालयांनी वरीन क्लबने आवश्यक कार्यवाही करावी. उदाहरणासाठी मुद्दे /टप्पे खालील प्रमाणे १. गळक्या नळांचा/टाक्यांचा शोध २. गळक्या नळातून होणाऱ्या पाण्याच्या नुकसानीचा अभ्यास व नोंद ३. श्रीन क्लब च्या माध्यमातून महाविद्यालय प्राचार्य व प्रशासन यासोबत गळक्या नळांची, टाकीची व इतर साधनांची दुरुस्ती करण्यासाठी चर्चा व प्रस्ताव ४. गळक्या नळांची दुरुस्ती करणे' सत्र आयोजितकरण्यात यावे. ५. प्रत्यक्षात दुरुस्ती</p>	<p>१. गळक्या नळांची, टाकीची व इतर साधनांची प्रत्यक्षात दुरुस्ती २. गळक्या नळांच्या दुरुस्ती चा अहवाल ३. नळ दुरुस्तीच्या चर्चा आणि प्रत्यक्षात सामील झालेल्या विद्यार्थ्यांची</p>
<p>ऑनलाईन सेल्फ पेस्ट (स्वयंगती) कोर्सबाबत पुरस्कार</p>	<p>१. https://www.mahayouthnet.in/ या साईट वरून विद्यार्थ्यांनी कोर्स करावा २. यासाठी महाविद्यालयात जागृतीपर उपक्रम राबवावे उदा. परिपत्रक, नोटीस, कोर्स बाबतचे साहित्य प्रसार ३. कोर्स पूर्ण केलेबाबत चा अहवाल :http://tinyurl.com/WWD-YLCA-Course-Status</p>	<p>१. महाविद्यालयात असलेल्या एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या व त्याप्रमाणात (% मध्ये) कोर्स पूर्ण केलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या २. कोर्स पूर्ण केलेबाबत चा महाविद्यालयाचा अहवाल ही स्पर्धा सर्व जिल्ह्यांसाठी खुली आहे</p>
<p>उपक्रम/स्पर्धेचा प्रकार उत्कृष्ट ग्रिन क्लब</p>	<p>तपशील व्हाय वेस्ट वाय ई डब्लू एस अॅप वरील विद्यार्थी नोंदणी व दैनंदिनवापर. श्रीन क्लब अंतर्गत पाणी बचतीच्या अनुषंगाने राबवण्यात आलेल्या विविध स्पर्धा व कार्यक्रम 'युथ लीडरशिप फॉर क्लायमेट एक्शन' हाऑनलाईन सेल्फ-पेस्ट कोर्स पूर्ण करणे.</p>	<p>निवडीचे निकष १. व्हाय वेस्ट वरील कॉलेजची रॅक (50% गुण) २. श्रीन क्लब अंतर्गतराबवण्यात आलेल्या विविध स्पर्धा व कार्यक्रम यांचेऑनलाईन गूगल फॉर्मच्या माध्यमातून पाठवलेले अहवाल (25%</p>

	आपले उपक्रम व कोर्स पूर्ण केलेल्या विद्यार्थ्यांची यादी आपल्याला पुढील लिंकद्वारे आमच्यापर्यंत पाठवता येईल https://tinyurl.com/YEWS-Green-Club-Action 	गुण) ३. 'युथ लीडरशिप फॉरक्लायमेट एक्शन' हा ऑनलाईन सेल्फ-पेस्ड कोर्सपूर्ण केलेल्या विद्यार्थ्यांची यादी (25% गुण) जिल्हास्तरावर ३ तर राज्यस्तरावर ५ उत्कृष्ट ग्रीन क्लबना पुरस्कार दिले जातील.
--	--	---

१. ग्रीन क्लबच्या अंतर्गत घेण्यात आलेल्या कार्याबाबत अहवाल ऑनलाईन पद्धतीने सदर करण्याचा अंतिम दिनांक १५ मार्च २०२४ ही होती परंतु सुधारित दिनांक २७ मार्च २०२४ असणार आहे.
२. जिल्हातरीय ग्रीन क्लब प्रोत्साहनपर पुरस्कार निवड जिल्हास्तरीय समिती मार्फत करण्यात येईल या समिती मध्ये संबंधित जिल्ह्याचे तीन सदस्य असतील.

१	जिल्हा नोडल अधिकारी उच्च शिक्षण
२	जिल्हा नोडल अधिकारी तंत्रशिक्षण
३	जिल्हा समन्वयक/ रिसर्चर (ACWADAM, CEE)

३. राज्यस्तरीय ग्रीन क्लब प्रोत्साहनपर पुरस्कार निवड राज्यस्तरीय समिती मार्फत करण्यात येईल या समिती मध्ये पाच सदस्य असतील.

१	शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण तथा राज्य कार्यक्रम सचिवालय, अध्यक्ष (प्रोग्राम सेक्रेटरिएट) महाराष्ट्र राज्य, पुणे -१६
२	सहसंचालक तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय पुणे तथा राज्य नोडल अधिकारी तंत्रशिक्षण
३	प्रशासकीय अधिकारी, उच्च शिक्षण संचालनालय तथा राज्य नोडल अधिकारी उच्च शिक्षण
४	प्रतिनिधी, युनिसेफ महाराष्ट्र, मुंबई
५	प्रतिनिधी, अॅडवॉन्सड सेंटर फॉर वॉटर रिसोर्स डेव्हलपमेंट अॅड मॅनेजमेंट (अॅक्वाडॅम), पुणे

याप्रमाणे काही बदल करण्यात आलेले आहेत. वरील प्रमाणे उपक्रम राबवून त्याबाबतचा सचित्र अहवाल <https://tinyurl.com/YEWS-Green-Club-Action> या लिंकद्वारे ग्रीन क्लबच्या आक्टिविटी रिपोर्ट लिंकद्वारे दि. २७.०३.२०२४ रोजी पर्यंत सादर करावा, विहित मुदती नंतर आलेल्या अहवालांचा ग्रीन क्लब प्रोत्साहनपर पुरस्काराच्या अंतिम निवड करण्यासाठी विचार करण्यात येणार नाही. वरील बाब आपल्या स्तरावरून अधिनस्त शासकीय/अशासकीय महाविद्यालयांना कळविण्यात यावे.

सोबत:- संदर्भ क्रमांक- ५ जोडले आहे.

 (डॉ. शैलेन्द्र देवळाणकर)

शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण तथा
 राज्य कार्यक्रम सचिवालय, अध्यक्ष (प्रोग्राम सेक्रेटरिएट)
 महाराष्ट्र राज्य, पुणे -१६

प्रत माहिती व उचित कार्यवाहीस्तव

१. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मुंबई
२. प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मुंबई
३. प्रधान सचिव, पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग, मुंबई

4. प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग, मुंबई
5. संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, मुंबई
6. डॉ. दत्तात्रय जाधव, सहसंचालक तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय पुणे तथा राज्य नोडल अधिकारी तंत्रशिक्षण
7. प्रशांत मगर, प्रशासकीय अधिकारी, उच्च शिक्षण संचालनालय तथा राज्य नोडल अधिकारी
8. राज्य संपर्क अधिकारी, राष्ट्रीय सेवा योजना (N.S.S.) तथा नोडल अधिकारी
9. मुख्य क्षेत्रीय अधिकारी (CFO), युनिसेफ महाराष्ट्र, मुंबई
10. उमा असलेकर, कार्यकारी संचालक, अॅडवॉन्सड सेंटर फॉर वॉटर रिसोर्सेस डेव्हलपमेंट अँड मॅनेजमेंट (अॅक्वाडॅम), पुणे
11. अवधूत अभ्यंकर, प्रकल्प समन्वयक, 'युवकांच्या (Youth) मार्फत नैसर्गिक संसाधनांचे संरक्षण व पाण्याची बचतसंयुक्त अभियान'.
12. मधुकर लेंगरे, स्टेट लाइजनिंग ऑफिसर, 'युवकांच्या (Youth) मार्फत नैसर्गिक संसाधनांचे संरक्षण व पाण्याची बचतसंयुक्त अभियान'(YEWS)